

DÉLI ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Budapest, 1909.

II. évf.

SZOMBAT

12. szám.

Január 16.

Szerkesztőség: VI., Aradi-utca 8. szám.
TELEFONSZÁM 108-52.
Egyes szám ára helyben 2 fillér.

Főmunkatárs:
FÉNYES LÁSZLÓ

Felelős szerkesztő:
Dr. VÉCSEY MARCEL

Kiadóhivatal: VI., Aradi-utca 8. szám.
TELEFONSZÁM 108-52.
Hirdetések millim. számitással díjszabás szerint.

Zendülés a resiczai temetésen. Mozgósítást hirdetnek márcziusra.

Mozgó fényképek.

— Jan. 16.

(V.) A politikai élet felkorbácsolt hullámaiba tegnap a jó öreg „Pester Lloyd” — mely köztudomásúlag érte-süléseit nem szokta az ujjából kiszopni — szenzációs leleplezéseivel súlyos sziklakövet hengergetett, amely a kormányt azonnali cáfolatra készítette.

A német nyelven írt ujság vezércikében közzétette ugyanis azoknak az állítólagos „katonai engedményeknek” a lényegbeli tartalmát és körét, amelyeket **Andrássy Gyula** gróf legutóbbi bécsi tárgyalásai során **Schönerich** báró hadügyminiszterrel megállapított.

Ezen megállapodások lényegét és értékét a legtalálékosan egy határozhatjuk meg, hogy: „nesze semmi, fogd meg jól!”

A „víványok” ellenszolgáltatásaként a bécsi udvari körök a katonai felségjogoknak törvényhozási elismerését költötték ki.

A leleplezés érdekesebb része azonban az volt, mely szerint **Kossuth Ferenc** még 1907 őszén hajlandó volt az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbítását aláírni s hogy ezt az elvárulást csak a **Hollócsoport** és **Justh Gyula** erélyes föllepése a bankönállóság érdekében hűsította meg.

A koalíciós kormány félhivatalosai utján közzétett erélyes cáfolata azonban csak a katonai megállapodásról tesz említést. A bankszabadalom meghosszabbítására vonatkozó leleplezést pedig hallgatólag mellőzi.

Hiteles valóságnak tekinthetjük tehát a lipótrendes vitéz azon bünszándékát, hogy az önálló magyar jegybankról minden lelkifurdalás nélkül lemondjon; annak dacára, hogy annak idején a kétszázalékos kvótaemelés áldozatának ellenértékül a bankkülönítési kérdésében való szabad önrendelkezési jogunkat állhatatosan hangoztatta.

Kisült már most, hogy a bankönállóság kérdésében **Kossuth Ferenc** állandóan megtevéstette és még most is tévedésben tartja a nemzetet, de főleg a saját párthíveit.

Egyébként a **Holló-Battyány** csoport széthalomharca a bankkérdésben sem egyéb, mint politikai szemfényvesztés, mert tollforgatói páros napokon a kartell-bank, a páratlanok pedig a független bank mellett törnek lándzsát.

Közben a ravasz **Wekerle** magyar és német hírlapjai, a válság bengáli tűzével és az abszolutizmus fenyegetésével rémitgetik a hiszékeny közönséget.

A komédia befejeztével pedig — meglássák — az elpuftogatott frázisok és rekvizitumok, a katonai vívmányok, úgy mint a külön bank, a lomtárba kerülnek és a demaszkirozott színjátékosok sietnek a — husos fazekakhoz. Minden a régiben fog tehát maradni, — de minden a régi állapotban.

A világ egyetlen hadseregében sem fordul elő annyi öngyilkossági eset, mint az osztrák-magyarban. Az elkövetett öngyilkosságok nagyrésze nem is kerül nyilvánosságra. A szerencsétlen áldozatok hozzátartozói egészen csendben értesítik a halálesetről és amennyiben még kellő időben megérkezhetnek, jelen lehetnek a hozzátartozójuk temetésén. Azt bölcsen elhallgatják a katonai hatóságok, hogy a szerencsétlen áldozatok legnagyobb része feljebbvalóik durvasága és rossz bánásmódja feletti elkeseredésében dobta el magát az életet. A minap Nagykanizsán egy **Singer Ernő** nevezetű honvéd-közkatonára vetett véget önkéntesleg az életének azért, mert a mint hátrahagyott levelében megírta, egyik hadnagy felebbvalója gyakorlatotás közben, jelentéktelen hibája miatt, megrángatta az orrát és kétszer arcul ütötte.

Ez az eset annál elszomorítóbb, mert nem is közös hadseregbeli, idegen nemzetiségű, hanem a magyar honvédség egyik hadnagya követte el a magyar közkatonán ezt a brutalitást.

Ez jellemzi azt a kasztszellemet, amely nálunk a véderőt a polgárságtól kínai talként elkülöníti és előidézője annak a visszás jelenségnek, hogy a mi véreink a katonai szolgálatot nem tekintik hazafias kötelességnek, hanem a hódító zsoldos hadnak több vagy kevesebb határidőre szóló rabszolgaságnak, amelyet a hadkötelezett nem az országhatárterület épségének megvédése érdekében, hanem az idegen katonai uralom vaskényszerének sulya alatt teljesít.

Természetes azután, hogy az ilyen elemekből összeállított hadsereggel a békét nagyhatalmi állásunk gunyjára, nem szuronyainkkal és drága pénzen beszerzett ágyuinkkal, hanem pénzáldozatok árán kell megvásárolnunk.

A Törökországnak fizetett 55 millió kártalanítási összegben vérszemet kapva az angol sajtó, nyilván malliciából arra

ösztökéli az osztrák diplomáciát, hogy a Szerbia és Montenegróval való békét is pénzáldozatok árán igyekezzünk megóvni.

Ime, idejutottunk a koalíció kedvenc külügyminisztere, **Aehrenthal** urnak diplomáciai ügyessége segedel-mével.

Csak az a kérdés most már, meddig fogjuk pénzzel győzni a császári ház kancellárjának baklövéseit?...

Zsákutcában a politika.

A koalíció csődje.

— Saját tudósítónktól. —

— Jan. 16.

A függetlenségi pártban ma már nem látják olyan kedvezően a helyzetet, mint az elmúlt napokban. Noha a bankkérdésben a függetlenségi párt ma is ragaszkodik eddigi álláspontjához és csaknem egyetértően követeli ma is az önálló bankot vagy legalább a kartellbankot, de látja a nehézségeket és számol velük.

A párt kedve meglehetősen nyomott, mi abban a körülményben nyilatkozik meg, hogy amíg a bank kérdése el nem dől, nem szívesen megy bele az adóreform tárgyalásába se, holott a parlament első feladata most az adóreform elinté-zése volna. A pártban azonban nem tartják időszerűnek az adójavaslatok tárgyalását, sőt elhamarkodottnak tartják, mert a pénzügyi bizottságban lényeges módosítások történtek, amelyek nagyobb és alaposabb tanulmányt követelnek.

A reform némely intézkedése ellen tudvalevően erős kifogásokat tesznek a városok és állásfoglalást követelnek képviselőiktől is az adójavaslatok ellen. Általában pedig nem tartják politikai szempontból okos dolognak, hogy a politikai helyzet bizonytalansága mellett tárgyalják az adóreformot. Így minden-esetre hosszabb vita várható az adóreform tárgyalása során.

Válságosnak azonban nem tartják a helyzetet, csupán bonyodalmasnak. Ezekről esett tegnap este szó a függetlenségi pártkörben, ahol megjelent **Justh Gyula** is. A képviselőház elnöke azonban nem nyilatkozott a kérdésekről.

Beszélt még **Ferdinándy Béla** és **László Mihály** képviselők esküdt-széki ügyeiről is. **Ferdinándy** ugyanis, mint tegnap megírtuk, az esküdtbíró-ság rendbírására ítélte, mert mint esküdt nem jelent meg a tárgyaláson. A föfö-

gás e tekintetben megoszott. Némelyek a mentelmi eset megsértését látták az esküdtbíró-ság eljárásában, míg másoknak s ezek között **Justh Gyulának** is az a fölfogása, hogy a mentelmi jogot a bíróság nem sértette meg.

Egyébként minden jel arra mutat, hogy a kormány órái mégis meg vannak számlálva. Van olyan feltevés is, hogy csak azért akarják a miniszterek kihuzni az időt májusig, hogy megmentsék a hároméves miniszterségükkel egész nyugdíjukat. A helyzetről egy előkelő és beavatott politikai munkatársunk előtt így nyilatkozott:

— A szituáció változatlanul sötét és kritikus, minden pillanatban felborulhat. **Wekerle** utjától sokat remél a kormány, amely megállapodott vele a királynak teendő előterjesztés iránt. Azonban — semmi sem bizonyos. A kormány megállapította az egyes kérdések iránt a parlamenti taktikát is. Többet nem mondhatok a minisztertanácsról.

Dühöng a protekció.

Sebesen halad Sebest ur.

— Saját tudósítónktól. —

— Jan. 16.

Megírtuk, hogy a koalíciós kormány a magas bírói kinevezésekkel jutalmazza híveit. Hogy ez mennyire nem üres gancsoskodás, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a „Jogtudományi Közlöny”, amely minden politikától mentes tudományos folyóirat, szintén föl-szóal **Sebest Dénes** őrszem urnak táblai tanácselnökké kinevezése ellen. Többek között ezt írja a pénteki szá-mában:

...akárhány olyan osztálytanácsos, táblai és kuriai bíró működik évek hosszú sora óta, akiket jogászai kvalitásuk, irodalmi érdemeik, a törvényelőkészítés vagy az igazságszolgáltatás körül igazán elsőrendű szolgálataik legalább is annyira méltókká deklarálják az előlép-tetésre, mint a most kinevezett táblai tanácselnök urat. Nem nyolc évi ügy-védi és két évi miniszteriumi szolgálat van bírói karunk ezen büszkeségei mö-gött, hanem az igazságszolgáltatás ter-rén eltöltött hosszú mult és mégis messze megelőzte őket a fiatal táblabíró, aki — úgy látszik — egy olyan kellek-kei dicsekedhetik, ami a többi régi jeles hivatalnokoknak és bíráknak hiányzott — a politikai protekcióval.

**Kossuth atyafija.
Kvassay új állásban.**

— Saját tudósítónktól. —

— jan. 16.

Kvassay István, a konstantinápolyi konzuláris főtörvényszék elnöke, akit Kossuth Ferenc a napokban tett meg igazgatónak az „Adriá”-nál, már régebben kérte állásától való fölmentését.

A király most teljesítette Kvassay kérését és Frauš Arrigót, a legfelső törvényszék és semmitörvényszék udvari tanácsosát nevezte ki a konzuláris főtörvényszék elnökévé.

Kvassay István, aki a koalíció kormányváltása előtti időben tudvalevően emlékezetes kudarcot vallott békeközvetítésével és kibontakozási terveivel, egy ideig csakis birtokainak kezelésével szándékozott foglalkozni.

Egy másik verzió szerint Kvassay egy jelentős hivatal élére fog kerülni, mert aki Kossuth Ferenc atyafiság viszonyban van, azt nem hagyják el az istenek.

Lázadás Resicán.

A temetés. — Letartóztatások a koporsók mellett. — Ostrom a szolgabíró-ság ellen. — Lönek a tömegre.

— Saját tudósítónktól. —

Resicza, jan. 16.

A dománi irtózatot bányakatasztrófia áldozatai közül négyet ma délután temették el. A temetés idejében majdnem valamennyi resicai üzem szünetelt: kilenc ezer resicai és dománi munkás sztrájkolt és vonult föl meggyilkolt társai temetésére. Megrendítő volt a katasztrófától rövid időn belül már másodszor sujtott bányatelep népének a fájdalma, az özvegyek és árvák siránkozása.

Letartóztatások a koporsó mellett.

Az egyházi szertartás után egy bányamunkás állott a tárnánál fölállított ravatalon lévő négy koporsó, a Rosnovszky Pável, Kapuszinszky György, Vilcesk János és Gajdos József koporsója elé és keresetlen szavakban — egy pár szóban — mondotta el a bányamunkás keserveit a gyilkos bányáról, a bányász munkájáról és a haláláról, amely mindegyikükre óálkodik. Csak egypár szót mondott és ezután a szervezett munkásság képviselőiben Baron Ede kezdett németül, a resicai munkások legnagyobb részének anyanyelvén, beszélni. Csak kezdett. Csak egypár szót mondhatott. Hogy úgy mondjuk: szelíd egypár szó volt. Megszólítás volt benne és megemlékezés annak, hogy a koporsó fekszik a tárna előtt... Csak ennyi. Erre Csimploneriu János tisztelbeli fősolgabíró, a szabadságon levő d'Elle Vaux Béla helyettese egyszerűen megvonta a szót a gyászbeszédet mondó Barontól. Letartóztatatta és a fősolgabíró-ság épületébe kísérte.

A temesvári szervezett munkások képviselőiben Freund Gyula kezdett el ezután beszélni, amikor a fősolgabíró kegyelestérvő, izléstelen, brutális erőszakoskodása nyomán támadt óriási láрма úgy ahogy elült. Ő is csak kezdett, de Baron sorsára jutott. Bevitték a fősolgabíró-ságra.

Ostrom a fősolgabíró-ság ellen.

Erre már teljes erővel kitört a zaj. Csimploneriu elérte a célját: a társaság érdekében megzavarta a temetést, amelynek szomorú lefolyása, keserves

hangjai fölkelthették volna a hallgatókban, az életbenmaradottakban a szervezkedés, a küzdelem szükségességének gondolatát. Az óriási tömegű hallgatóság zajongani kezdett és a fősolgabíró-sághoz kísért vezérek után ment. Forradalmi hangulat uralkodott az elkészeredett munkások között.

Hangosan követelték a munkásság képviselőinek szabadságra való helyezését. Nem használt. A végig sértett bányamunkások közpörrel támadták meg a szolgabíró-ság épületét és annak vajamennyi ablakát bezúrták.

Lönek a tömegre.

Csimploneriu négy lövést tett a tömegre; szerencsére egy lövés sem talált. Csak akkor csöndesedtek el, amikor Baron a szolgabíró-ság épületéből intve csöndesítette őket.

A csendörök nem száltak bele az ügybe. Ezután csöndben is folytatódott a temetés. A négy dománi vértanút eltemették és a milliomos bányatársaság nem küldte el a részvényeseit a temetésre. Csak koszorut küldött — a múlt alkalommal is csak egyet mutatta ki a „gyász”-át — „hü munkásai”-val szemben „az igazgatóság”. A szociáldemokraták két hatalmas koszorut küldtek, gyászfátyolos nagy piros szalagokkal: az egyiket a resicai pártszervezet, a másikat a magyarországi szociáldemokrata párt.

Mozgósítják az armádiát.

Március 2-án megfujják a trombitát.

— Saját tudósítónktól. —

— jan. 16.

Egy vidéki táviratunk szerint katonai körökben nagy titkolózással, de annál pozitívabb formában beszélnek arról, hogy március 2-ára részleges mozgósítást tervez a hadvezetőség.

Annyira előkészítették ezt a tervet, hogy a honvédelmi miniszter intézkedett arról is, hogy a honvédség főszemléjét, melyet más években késő márciusban szoktak megtartani, ez évben már február 8-án végezzék el.

Hogy mi a célja az állítólagos részleges mozgósításnak, azzal adós marad forrásunk, melynek híre természetesen kellő fentartással közöljük.

A „Pesti Napló” jelenti ma ezt a szenzációt, amelyben hogy mennyi az igazság, majd elvállik. Bizonyos azonban, hogy még mindig puskaporos a levegő.

Nagy lopások egy színháznál.

A ruhatár tolva ai.

— Saját tudósítónktól. —

— jan. 16.

A Király-Színházban napok óta sokat süttognak egy nagyobb szabású lopásról, melyet csak olyan ember követhetett el, aki ismeri a színház minden zugát és mindenekfelett — szakértelemmel.

A női ruhatárban fedeztek fel ugyanis jelentékeny hiányokat, alaposan megdézsmálták és éppen a legértékesebb selyem toilettéket vitték el.

Ki követte el a lopást, vagy nem tudja, vagy nem akarja nyilvánosságra hozni, amint hogy titkolják az egész lopást is.

De a dolog sokkal nagyobb arányú, semhogy észrevétlenül leplezni lehetett volna. A színházak mégis megtudták és

persze a Király-Színház öltözőiben és a társalgóban csak e körül folyik a beszélgetés.

**Megnyomoritják a munkásbiztosítást.
Diadalmas fekete intrika.**

— Saját tudósítónktól. —

— jan. 16.

A kereskedelmi minisztérium jövő héten mutatja be bizalmasnak jelzett értekezletén azt a novellát, amely a munkásbiztosítás ügyét van hivatva megnyomorítani. Igen érdekes, hogy a bizalmas értekezletre meghívottak nem kapták meg a novella szövegét és csupán csak a tárgyalás alkalmából fogják azt megismerni.

Mielőtt a titokban tartott novelláris módosításokat ismertetnők, néhány szóval rámutatunk az előzményekre.

Az Országos Munkásbiztosító Pénztár múlt év szeptemberében tartott egyik igazgatósági ülésén előadta Szemenyei Kornél igazgatósági tag határozati javaslatát, melyben tiltakoztak az „Állami Munkásbiztosító Hivatal” sérelmes, önkényes intézkedései s döntései ellen. Elhatározták a rendkívüli közgyűlés összehívását. E rendkívüli közgyűlés volt hivatva feltárni a sérelmeket.

Közben a munkaadók egyik szövetsége is megmozdult és tiltakozott a megválasztott igazgatók ellen, továbbá a szocialisták túlsúlya ellen a pénztárak vezetőségében.

Nagy Emil, Buza Barna, Simonyi-Semadam erős támadást intéztek több ízben a kereskedelmi kormány ellen és éppen Simonyi-Semadam beszédére reflektálva, Kossuth Ferenc egy bizottsági ülésen kijelentette, hogy az Országos Pénztár tisztikara még nincs véglegesítve.

Szterényi államtitkár pedig az iparosok előtt kijelentette, hogy nem fog a reformok elől elzárkózni.

Az Országos Pénztár elérkezettnek látta az időt a rendkívüli közgyűlés összehívására. Hatvány-Deutsch Sándor ellenkezése dacára kimondta az egybehívást december 13-ára. Hatvány lemondott az elnökségről, de a közgyűlést az utolsó percben lemondták, mert Mentsik Ferenc bizalmasan tudatta a pénztár vezetőségével, hogy készen van az autonómiát felüggesztő rendelet.

Ilyen előzmények után készült el a novella.

A novella mindenekelőtt kimondja a paritást. Azaz, hogy a betegpénztárak igazgatóságában egyenlő számban képviselt munkaadók és munkások az igazgatósági ülésen korlátlan számban jelenhetnek meg ugyan, de mindkét fél részéről csak egyenlő számú tag vehet részt a szavazásban. Azaz, ha öt munkaadó tag jelenik meg a szavazásra, csak öt munkás vehet részt. Eddig ugyanis a szervezett munkásság nagy számban jött el az ülésekre, míg a munkaadók közül csak kevesen s az eddigi paritás illuzórius volt.

A második fontos része a novellának a tisztviselők kérdése.

Az Országos Pénztár és a betegpénztárak összes tisztviselői közül az állam szerződést köt a neki megfelelőekkel, a többinek felmondanak.

Fontos újítás lesz az illetékszámítás, amennyiben a munkaadó ezentúl csakis a tényleg munkában eltöltött napok után fizet a pénztárnak illetéket.

Az ajkai halál-bánya.

Ötvenöt halott. — Látogatás a sírmatk földjén.

— Saját tudósítónktól. —

Ajka, jan. 16.

A bányaszellőztetőnek tegnapelőtt reggel hét óra felé valami kis baja támadt, amelynek okát Harter bányamester meg akarván tudni, leereszkedett a tárna boltozatáig és ott nyitott lámpával bevilágított a szellőztető tengelyére. Ez okozta a szerencsétlenséget. A felfelé szálló szénpor a nyitott lámpa lángjától meggyuladt és a tüz egy pillanat alatt tovaterjedt mindazon helyekre, ahol a levegőben szénpor volt.

A Csingervölgy elején van a főakna, attól jobbra egy szénaraktárban — rozoga faalkotmány — hordták halomra ötvenöt bányásznak iszonyatosan eltorzult hulláját. Amikor megérkezünk az ajkai állomásra, odamegyünk először. A bejárat előtt három csendőr áll s a raktárt járható asszonyok, leányok és siránkozó gyerekek tömege fogja körül. A vizsgáló-bizottság megáll a bejárat előtt és Koller alispán szól az újságírókhoz:

— Menjenek az urak, én nem megyek. Borzalom ezt másodszor megnézni.

Bemegyünk. Az irtózat megállít mindannyiunkat a bejáratnál. Ott fekszik ötvenöt bányász hullája egymásra dobálva borzalmas halomban. A szentül fekete mindannyia. Letépett zubonyok valamennyin. Kimeredt szemek; a menekülés, a halálra való fulladás alatt a halál belerögzítette a szemekbe minden iszonyatosságát. Vasárnap lesz a temetésük...

TÁVIRATOK.

Wekerle a királynál.

Bécs, jan. 16. Wekerle miniszterelnök ma délelőtt 11 órakor audiencián jelenik meg a királynál.

Felozlatott községtanács.

Eszék, jan. 16. A kormány feloszlatta a szavabródi községtanácsot, elmozdította a polgármestert és Radinich Ágost szenátort nevezte ki kormánybiztosnak.

Letartóztatott jegyző.

Arad, január 16. Apati községben Michalics István segédjegyzőt sikkasztás miatt letartóztatták.

Robbanás egy tárnában.

Johannisburg, január 16. Egy itteni tárnában szelatin robbant föl. 6 bennszülött meghalt, 9 fehér, 15 bennszülött megsebesült.

NAPIHIREK.

Sarolta visszatér.

Megbocsájt a honhazának.

— Saját tudósítónktól. —

— jan. 16.

A Király-Színház két balkezü főnöke, Beöthy László, minden lehető elkövet, hogy megbékítse a duzzogó Fedák Sárít és rábirja arra, hogy ismét fellépjen a nyilvánosság kizárásával működő Király-Színházban, melynek színpadára pedig, úgy mondta, nagyon soká nem fog visszatérni. És immár arról van szó, hogy a német színésznővé lett János vitéz már legközelebb ismét magyar közönség előtt látszszék: a Király-Színház legköze-

Farsangi bluzkülönlegességek

alkalmi ruhák, aljak, pongyolák mesés kiállításban

Faludi László

ezégnél BUDAPEST
Andrássy - ut 48'

Divatlap ingyen

Előre haladott idény miatt kályha-talczákban, szénkannákban, korcsolyákban melyen leszallított árak!

Biró Albert

Árjegyzék ingyen. vaskereskedése Telefon 96-52.
Budapest, VI., Andrássy-ut 57. szám.

Ikerjegyű szelárakban valamint az összes konyhafelszerelésekben legolcsóbb beszerzési forrás

tebbi ujdonságában, „Rébusz báró“-ban, amelynek szövegét Herczeg Ferenc, zenéjét Huszka Jenő írta.

Es éppen a zeneszerzőre való hivatkozással gondolja Beöthy meglágyítani Fedák Sári szívét, aki végre is karrierjét a „Bob herceg“-nek köszönheti, amely szintén Huszka műve. És azontúl is Fedák Sári Huszka Jenőnek valamennyi, a Király-Színházban színterület operettjének főszerepét eljátszotta, miért ténne tehát kivételt a „Rébusz báró“-val?

Igy okoskodott Beöthy László, amikor már napokkal ezelőtt Berlinbe utazott, hogy békelebbot nyújtson Fedák Sárinak.

Más kérdés, a művész rááll-e az alkura és hazájára. Bár a hogy Fedák Sári ismerjük, az is meglehet, hogy nem is olyan nagyon fogja magát keretni. Egyszer már visszavonult a színpadtól véglegesen és alig néhány hónap múlva már visszajött. Külföldre is azzal ment, hogy egyhamar nem fog magyarul játszani. Miére ne jönne hát első hívásra vissza? Főként ha Huszka Jenő operettjéről van szó és Beöthy érte utazott.

Egyébként pedig a Rébusz báró-t a Király-Színház személyzete már erősen tanulja, naponta kilenctől háromig folynak a próbák. Ugy halljuk, hogy a mennyiben Beöthy László megállapodásra jut Fedák Sárral, a címszerepben mint vendéget fogja felléptetni és pedig Sziklay Kornéllal, aki Huszkanak legutolsó Király-színházi operettjében, Gül Babá-ban is jelentékeny sikert aratott.

— Uj udvari tanácsos. A király Fodor Istvánnak, a budapesti általános villamosági r. t. vezérigazgatójának a udvari tanácsosi címet adományozta.

— Harc a vadkannal. Szász-Nádasról írják, hogy gróf Bethlen Aurél a minap vadászni ment s kutyái egy vadkant vertek föl. A sűrű erdőben koronként felbukkanó állatot a gróf egy expressz lövéssel megsebezte. E lövés, ugy látszik, fokozta a kan támadó kedvét. Előbb a sebzett állat és a kutyák közt folyt a tusa. E percben a gróf a sűrű erdőből a szűles erdő szélére jutott. A kan észrevéve gyilkos ellenfelét, reá rohant és dacára annak, hogy a vadász két jól célzott lövéssel fején lötte mégis a levegőbe dobta. A másik percben megkezdődött az élet-halál küzdelem a földön fekvő gróf és vadkan között. Szerencse volt, hogy a vadász lélekjelenetét nem veszítve el, végső erőfeszítéssel a vadkan két agyarárt megragadta és egy hatalmas lökéssel magáról lelökte. Bethlen Aurél e perccel felhasználva, talpra ugrott ugyan, de sebeiből folyó vérvésztes folytán többé nem üldözhetette a kant. A másnap kiküldött vadászok a kant, mely kétszáz kilón felül volt, szerencsésen hazahozták. Bethlen Aurél sebei súlyosak, de nem életveszélyesek.

— Megtámadott sztrájkőrök. Steiner Jakab és Barsai István sztrájkőröket az éjjeli sztrájkoló kovácsok megtámadták és megverték. Támadók közül Szász Imrét és Kecskés Pált előállították a rendőrségen.

— Késelés az éjszakában. Boroványi József asztalosmunkást az éjjeli ismeretlen tettesek összeszurkálták a Dálnok-utcában. Súlyosan sérült.

— Gázömlés. Ma éjjeli gázömlés volt báró Pürtzel Béla Rákóczi-ut 29. szám alatti lakásán. A kiömlő gáz Alsóczy Mária cselédet súlyos beteggá tette, de a kivonult mentőknek sikerült eszméletre téríteni.

— Ujságárusok estélye. A Budapesti Ujságárusok és Lapkiördök Szabad Szervezete holnap, vasárnap, a Magyarországi Börzondósok Szakegyletében, VIII., Aggteleki-utca 2/b, földszint, saját

könyvtáralapja javára kedélyes estélyt rendez a következő műsorral: 1. Megnyitó, tartja Darabos Mihály; 2. A jó tanító, szavalja Róth Janka; 3. Duett-ének a „Görög rabszolgá“-ból, éneklők Rideg Istvánné és Groszman A.; 4. Magánjelenetek, előadja Silbermann Ferenc; 5. Örültek, előadja Benő Ferenc; 6. Kuplék, éneklő Stähler Nándor; 7. Kuplék, előadja Fried Armin; 8. Rikancsok, előadják Tabán és társai; 9. Saját költeményéből éneklő Róth Ábrahám; 10. Kuplék, előadja Herczeg Éliás; 11. Magánjelenetek, előadja Bandler Ignác; 12. Több műsoron kívüli szám.

x Szívbeteg és véredényelmesedés ellen Finsen-féle Ivlámpafüldőket alkalmaz dr. Höning Izsó villanygyógyító-intézetében (Budapest, IV., Károlykörút 24). Ezt az eljárást a kopenhágai Finsen-intézetben több mint 1000 szívbetegnél sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. Höning próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes és fájdalommentes gyógyeljárás sikerét szívbillentyűbajok, szívmegbetegedések, véredényelmesedés, ideges szív- és szívszorogási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

x Feltűnést keltő Budapesten az országosan ismert Zélinger-féle képzőművészeti I-ső rangú uri szabó-termek zseniális működése. Smocing-öltöny mérték szerint 35 forint, fekete vagy utcai öltöny 30 forint, télikabát 35 frt, prima munka, tiszta gyapjuszövetekből IV., belváros, Magyar-utca 3. sz. I. em., Kosuth Lajos-utca mellett.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET:

* Vígshírház. Bernstein „Izrael“ című drámájának tegnap esti bemutató előadása a szenzációs kiűs siker jegyében látványos volt. Ha a színi irodalmi értékre nézve megoszlottak is a nézetek, annyi kétségtelen, hogy a mesteri technikával, idegfelesztő hatásfokozással a legmagasabb affektusokra kielezett második felvonásbeli végjelenet nem téveszthette el „bernsteyni hatását“. Hozzájárult a sikerhez a Vígshírház művészgárdájának ismeretes tökélye, amely még az epizód szerepeket is gondos készültséggel tett tanúságot. P. Gazsi Mariska asszony ezen szerepében bizonyosságát adta annak, hogy a lényétől és művészi egyéniségétől teljesen idegen szerepkörben is becsülettel állja meg a helyét. Tanay Frigyes megérdemelt nagy sikerhez jutott. Fenyvesi Emil, egy kétségtelenül kényes szerepben, is tanuliel adta tudatosan stilizált, sajtós felfogásra valló, művészi egyéniségének. Az összes többi szereplők egytől-egyig kitűnők voltak. A darab rendezése ezuttal Ditrői Mór igazgató avatott kezeire volt bízva és ezzel már előre biztosítva volt a művészi siker is.

* Szimionikus vasárnap. E hó 31-én közönségünknek ismét alkalmá lesz arra, hogy vasárnapi estén nagyzenekari hangverseny szépségeit élvezhesse. Ezen a napon tartja ugyan is második estélyét Kun László vezetésével a Nemzeti Színház zenekarából szervezett és mintegy nyolcvan tagúvá megnagyobbított Országos Szimfoniai Zenekar, amelynek bemutatkozása teljes sikerrel járt. A második estét a klasszicitás jellegének megővése mellett a dallamoság jegyében rendezik és a műsoron levő kompozíciók részben máris népszerűek, részben könnyen fognak megértésre találni a hallgatóság minden rétegében. Ez az utóbbi feladat vár különösen a sajkovszky-nak, a világhírű orosz mesternek gyönyörű III. Szimfoniájára, amelyet nálunk ezuttal

játszanak először. Az estét Wagner Tannhäuser-nyitányával kezdik, amelyet Mozart bájos Szerenáda követ. A hangverseny magyar szerzője Mihailovich lesz a „Sellő“ című szimfonikus balladával, amelyet a budapesti közönség már nagy tetszéssel fogadott. Jegy és bérlet Bárdnál kapható.

MAI MŰSOR:

Nemzeti Színház: Borgia Lucretia.
M. Klr. Operaház: Hunyadi László.
Magyar Színház: Hamlet.
Várszínház: A titok.
Vígshírház: Délután 3 órakor: Jókai ördöge. Este fél 8 órakor: Izrael.
Királyszínház: Tánccos huszárok.

DR. HÖNING IZSÓ

Villanygyógyító- és Röntgen-intézet, Elektromágneses gyógyítás.

Bevált gyógymód minden idült bafnál. Rendelés d. o. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.

Uj F. NSEN-féle Ivlámpafüldők sikerrel alkalmazva szív- és véredényelmososodás, szívszorogási rohamok, szívbajok és ideges szív- és szívbaj ellen.

Bpest, IV., Károly-körút 24. I. em. l/g. Lift
Telefon 102-39. Kívánatra prospektus!

Sport.

(Magyar kocsolyázókink Wienben. A Wiener Eislaufverein jövő vasárnap rendezi mű- és gyorskocsolyázó versenyét. A nevezések kitűnően sikerültek. Pétervár, Klagenfurt, Berlin, Lemberg, Prága, Budapest legjobb versenyzői küzdenek az elsőbbségért. Különös érdeklődéssel várjuk a magyar fiúk szereplését, mert ezek után fogalmat alkothatunk arról, hogy a Budapesten tartandó Európa bajnokságában milyen szerepre lesznek hivatva. Magyar részről a következők indulnak: Mannó Militades. dr. Gyurmán, Vampetics, Schlick, Mamoschek O. és Méray-Horváth Opika.

(Football hírek. Az ősszel oly fényesen szereplő Fővárosiak a tavaszi szezonban nemzetközi mérkőzéseket is játszanak. Többek között március 21-én Bécsben a Wiener Athletik Clubbal találkoznak. Megelőzőleg a két klub ifjusági csapatai matchelnek.

TÖRVÉNYSZÉK:

§ Bárdék sajtópöre. A kitűnő Bárd zeneműkereskedő firma botrányai alkalmából támadó cikk jelent meg a „Magyarország“-ban Bárd Mór ellen. A cikket Somogyi Gyula írta, akit Bárdék megbízásából Zboray Miklós dr. pörbe fogott a sértő írásért. Bárdék panaszával ma foglalkozik a bíróság.

§ A ház mesterné büne. Fleisch Józsefné szekrényéből eltűnt a minapában egy 2400 koronás takarékkönyv. A nyomozás során kitudott, hogy a könyvet Pintér Józsefné ház mesterné lopta el, akinek ujjlenyomatát meg is lelték a szekrényen. A bűnös asszony fölött ma ítélik Makucz bíró elnökletével a törvényszék.

§ Petrás Sári solfőrie. Petrás Sári színésznő solfőrie, Kiss Ernő, nemrégiben a Tábornok-utca sarkán rálött Puskás József kocsisra, mert nem akart kitérni az istennő gépkocsija elől. A lö-

vés könnyebb sebet ejtett Puskáson, akinek panaszára a bíróság ma ítélik a revolveres sofför fölött. Tanuképe van idézve Petrás Sári is. Védő dr. Simonyi Imre.

§ A szeméremsertő lap terjesztől. Érdekes tárgyalás volt tegnap a kassai büntetőjársbíroság előtt. Az ügyészség a múlt év december 18-án elrendelte a „Fidibusz“ lap Kassán található példányainak elkobzását szeméremsertő címke miatt s így került vádlottként a bíróság elé tizennégy tőzsdetulajdonos és vasuti portás. A vádlottak azzal védekeztek, hogy nem nézték meg a lapot és fogalmuk sem volt tartalma s képei szeméremsertő voltáról. A védő rámutatott arra, hogy minden sajtótermék az ügyészséghez kerül s ha látták volna a vádlottak a képet, vagy ismerték volna a lap tartalmát, akkor sem büntethetők, mert a lapot a megjelenés helyén nem kobozták el. A vádlottakat fölmentették.

NYILT-TÉR

E rovatban közlőtekért nem vállal felelősséget szerkesztőség.

Szt. Lukácsfürdő-gyógyfürdő

Téli és nyári kura. Kristály forrás ásványvíz. Étvágyat javít. Gyomorrontást megakadályoz.

TÖZSDE.

Az értéktőzsde szilárd. Jegyeztettek:
Osztr. hitel 631.—
Magyar hitel 728.50
A gabonatózsde hanyha.
Buza áprilisra 12.42
Buza októberre 10.67
Rozs áprilisra 9.90
Tengeri májusra 7.20

Kiadja: A „DELI UJSÁG“ LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Ajándékok:

ezüstből 2, aranyból 6, ékkövesek 30 ébresztőórák 4, zseborák 6, ingaórák 14 koronától feljebb csak jobb kivitelben beszeresethető

Gáti és Szabó ékszerész és óraszerelő Bócsi-utca 9., az Erzsébet-tér mellett. Nagyobb ezüst tárgyak és ékszerek gyári áron a ul. Eitörött órák és ékszerek igen kis költséggel helyrehozhatók, vagy becserelethetnek. Fessék címűnket tárczájába tenni, alkalomadtán hasznát veheti.

Pinczegazdászati cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása és legnagyobb raktára-

WATTERICH A. Budapest, V., Dohány-u. 5.

ESZTERGAPADOK új és használt **SZERSZÁMGÉPEK** mindennemű minden mereiben, osódtömegtől származók, nagy mennyiségben és darabonként is minden elfogadható árért eladók
Telefon 34-36. Grünspan Izidornál, Budapest, V., Váci-ut 24. Telefon 34-36.

Az új szigorított mérleg-hitelesítési törvény folytán minden gazdának és kereskedőnek fontos tudni, hogy ez idő szerint a legtekélyesebb és legmegbízhatóbb mérleg-gyár az 50 év óta fennálló

Schember C. és Fiai
cs. és kir. udvari szállítók,
hidmérleggyárosok
Budapest, IV., Váci körút 59.

Passepartout - műintézet;
Villamos erőre berendezve

CZIERER LAJOS
BUDAPEST,

VII., DOB-UTCA 10. SZ.
Építészeti tervek passepartoutozását és cachirozását vállalja.

Az építőművészek hivatalos szállítója.

METEOR

pénzszekrény és tresorgyár

Vajda Ernő

BUDAPEST

Gyár: VI., Gömb-u. 59.

(A Lehel-utcai B. U. R. V. villamos vasút megállója.)

TELEFON 103—71.

Autogen és thermitbiztos pánccsaszekrények, pénzszekrények, pánccsaszobák, safe-deposits, könyv- és okmány-szekrények gyártása.

Kristalin.

Teljesen ártalmatlan bőr- és arcszépítő-szer,

A mi még eddig nem volt a mélynek hatása páralan. A Kristalin a bőr ápolásának hatékony svors és eszköz. A bőr felemésztési és esztét. simává, bárányossá, fiatalos üdőségűvé és fehérré tesz. Pattanások és foltok a nedves használat következtében eltűnnek. Mértékelt mély masszírozással eltávolít az arcon, kezén, nyakon a ráncokat és így eléri mindent, amit a mit legjobban óhajt. — A Kristalin hatékony és előnyös szőkező-szer. — A Kristalin mindig alkalmazható, de mindig mosás után. Nagyon kevés alkalmazandó és az arca közepétől masszírozandó el jobbra és balra mindaddig, míg he nem hatol és el nem nyúlik a bőrben. Ekkor rispor is alakulhat ki. — Sikerem abban fogom látni, hogy mindenki, a ki csak egyszer használta a Kristalint, soha sem fog más szert alkalmazni bőrének higiénikus konzerválására és ápolására.

Olinkovich Sándor
román kir. gyógyszerész
számadós és kóntikus.

KRISTALIN MASSA:
Próbátétele 50 fill. Üvegdoboz 3 kor.
Mojolika díszdoboz 5 korona.
Kristalin szappan 1 kor. Kristalin poudert 1 kor.
Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatüzletben.

Megrendelhető: a „Kristalin” magyarországi főraktárában is. Budapest, VIII., Baross-utca 91. sz.

Pénzt butorra,

szongorára. Butort, szongorát, hintót, automobil, kurrens-árut, varrógépet, kerékpárt, stb. feltűnő jutányosan beraktározunk.

Tauszik és Társa VI., Gyár-utca 21.
Telefon szám 83—97. Már beraktározott tárgyakat magasabb előlegezéssel kiváltunk. Ügynökök és üzletajánlók magas jutalékban részesülnek.

Ideal

írógép
abszolút látható
írással.

Prospektus ingyen és bérmentve.

Magyarországi vezérképviselőség

Schott H. és Donnath

Budapest, Andrásy-ut 53.

Budapestnek a legnagyobb
SZENZÁCZIÓJA

ez idő szerint
Takács Ferencz

óriási üveg-, porcellán, és zománc üzem központi aruháza
Budapest, VII., Baross-tér 5.

6 személyre ebédli készlet csak ... 8.50 ft.
6 személyre tea vagy kávékészlet csak ... 3.00 ft.
6 személyre finom csiszolt üvegekészlet csak 3.50 ft.

NEMI BETEGSÉGEK

hugycsőbajokat, sebeket, syphilit és korai férfiero elgyöngülést gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít

Dr. Fabinyi

v. kórházi orvos (a hugycsőrví és buja kóros osztályon)

Rendel: d. e. 9—3-ig és este: 6—8-ig.

**BUDAPESTEN,
Rákóczi-ut 8/a.**

A mélyen tisztelt gazda és birtokos közönség h. figyelmébe!

Használt, de jó állapotban levő **távirdahuzalok**

kerítéseknek, **sinek** mezel és iparvágányoknak, valamint építkezési célokra a legjutányosabban kap. TELEFON 26-14. hatók. TELEFON 26-14.

Grünwald Adolfnál
Budapest, V., Korall utca 5.

Aki szép akar lenni

sz használja a közönség által jónak elismert **Junó paszta, Junó krém és Junó szappant.** Kapható:

Török József
VI., Király-utca 12. sz.

Neruda Mándor
Kossuth-Lajos-utca. 7. és **Nádor gyógyszerár**
Váci-körút 17. sz.

ON BERLI
EGY ÓCSKA ZONGORÁT VAGY PIANINÓT ÉS **KIDOB.**
P. HAVONTA 12 VAGY 16 KORONA KÖLCSÖNDJÁT VÉGRE PÉNZET KAPTA ZONGORÁJA NIKESÉN **HÁ FIZET**
HAVONTA 20 KORONÁT KAP EGY KIVÁLÓ GYÁRTMÁNYU LEGMODERNEBB ÉS ÁRÓMPEDÁLÓS ÉRCSZÁNCZÉLTÓKÉS KERESZTHÚROS-TETSZÉSE SZERINTI SZINBEN-ÚJ ZONGORÁT VAGY PIANINÓT NEM-IR ALÁ VÁLTÓT, NEM ÁLLIT KEZEST ÉS NEM FILET BANANNA KAMRATOT ÉS MÉGIS TULAJDONNA LESZ A ZONGORÁJAVAN IDEÁLISAN SZOLID LIBERÁLIS MÓDON KAPHATÓ KIZÁRÓLAGOSAN **CSAK**
STERNBERG-DEZSO
ZONGORÁK ÉS PIANINÓK ÉS TELEFON HANGSZERESZETÉRE
BUDAPEST VI., RÁKÓCZI-TÉR 9
ZONGORÁK BECSERZÉSE, KIVÁLÓ HANGHŐSSÉG, LEGKIVÁLÓSBAN

Guttman Manó műasztalos és szobrász
BUDAPEST, VII., Szegényház-tér 5.

parművészeti műterem:
Modern és antik lakberendezések, portál, épület és mindennemű asztalos és szobrász munkák stylszerű kivitelére. Minden izlésnek megfelelő — rajzzal és költségvetéssel szolgálók. —
ALAPITTATOTT 1894. TELEFON 84—2...

MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

VILLAMOSSÁGI BESZÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 5. SZ.

... Gyár: POZSONYBAN. ...

Távíratcím: SIEMENSCHUCKERT.

Távíratcím: SIEMENSCHUCKERT

KÉSZITI:

Villamos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos vasutakat. Banyavasutakat. Egyen-áramu, forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, vezetékek nyagot, kabeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsolókészülékeket, biztosítókat, wattórás-mérőket — (Schuckert-rendszer) mérő-készülékeket. Vezetékberendezéseket központi telepekhez való bekapcsolására. Világító teste- ket, ivlámpa-szereket.

KÜLÖNLEGESSÉGEK:

Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos furógépek, villamos ben afurógépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra

Telefon 211. és 212.

Sternberg Armin és Testvére
cs. és királyi udvari hangszergyár
Budapest, VII., Rákóczi-ut 36. sz.
Képes árjegyzék mindennemű hangszerrel külföldön kizárólag, mely ingyen és bérmentve küldetik, csak megrendezendő, hogy milyen cikket kívánatlak.